

Mondzorg voor kwetsbare ouderen; ook u een zorg?!

In onze maatschappij hebben 'alle' kwetsbare ouderen fundamenteel recht op kwalitatieve en toegankelijke mond(gezondheids)zorg. De mondhygiëne en mondzorg van ouderen in zorginstellingen in Nederland, België (Vlaanderen) en Europa baart echter grote zorgen. Juist nu dient de overheid dringende en strategische beslissingen te nemen om dit confronterende probleem op te lossen. Het aanbod zorgverleners daalt, de financiële middelen nemen af en de doelgroep neemt juist toe door vergrijzing. Wat zijn mogelijke oplossingen?

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

Ten eerste, preventie kan problemen met de mondgezondheid voorkomen. Ouderen vanaf 65 jaar moeten intensief worden gestimuleerd op periodieke controle te gaan. Door een dagelijkse adequate mondhygiëne, met minimaal 2 keer per dag poetsen met fluoride houdende tandpasta, en een beperkt aantal tussendoortjes, neemt de kans op een stabiele mondgezondheid tot op hoge leeftijd toe. Hiermee wordt de grote behandelneed opgelost, nog voordat opname in een zorginstelling plaatsvindt.

Artikelen in dit NTVT-themanummer tonen aan dat integratie van mondzorg in de dagelijkse zorg van de kwetsbare ouderen bijzonder lastig blijkt. De plaque op 'natuurlijke tanden' en gebitsprothesen tiert helaas nog welig. Dit ondanks een toename van kennis, en veel aandacht en welwillendheid van zorgprofessionals en mantelzorgers om dit te verwijderen.

RICHTLIJNEN EN PROTOCOLLEN OP MAAT

Ten tweede, het is noodzakelijk richtlijnen, protocollen en 'op maat ontwikkelde implementatiestrategieën', gezamenlijk met zorgverleners en de doelgroep te verfijnen. Met aandacht voor de belemmerende en bevorderende factoren. Effect- en procesevaluaties van bestaande projecten zoals 'De mond niet vergeten' in Nederland en 'De Mondzorglijn' in Vlaanderen, dragen bij aan relevante informatie hiervoor.

VELE HANDEN MAKEN DE MOND GEZONDER

Ten derde, meer aandacht dient uit te gaan naar mondzorg in de eerste lijn. Met daarbij maximale inzet op interdisciplinaire samenwerking tussen alle zorgverleners. Gemeenschappelijke risicofactoren dienen gezamenlijk te worden aangepakt. Zowel de theoretische, praktische als ethische aspecten van de mondzorg zouden in de opleiding tot arts,

tandarts, mondhygiënist, preventieassistent, verpleegkundige en zorgkundige aan bod moeten komen.

Investeren in een wetenschappelijk onderbouwde basis is hiervoor noodzakelijk. De wetenschapsagenda van het Belgisch Nederlands Consortium Mondzorg (BENEMOCO), waarin onderzoekers in Nederland en Vlaanderen samenwerken, is wat dat betreft hoopgevend. We kijken uit naar de resultaten en publicaties hiervan, ook in het NTVT.

Dit unieke themanummer is een eerste voorbeeld dat interdisciplinaire en internationale samenwerking kan. Ieder manuscript kwam tot stand door nauwe samenwerking van experts in zowel Nederland als Vlaanderen. Hiermee werden bruggen geslagen die over grenzen heen gaan, wat heeft geleid tot een bijzondere editie waarin alle aspecten van de mondzorg aan kwetsbare ouderen aan bod komen. Met dank aan allen die hieraan hebben bijgedragen.

De toekomst van de mondzorg voor ouderen begint vandaag. Door actief betrokken te blijven op en bij de oudere patiënten in de praktijk. Steeds meer mensen blijven tot op hoge leeftijd thuis wonen. Laten we hen daarom in het oog houden, zodat ze in ons hart en onder onze zorg een leven lang (mond)gezond zullen zijn.

Mondzorg dient zo geen zorg te zijn. Doet u mee?

Em. prof. dr. Luc de Visschere, gastredacteur

Dr. Casper P. Bots, hoofdredacteur

